

Iam gelidas Caesar cursu superauerat Alpes
 ingentisque animo motus bellumque futurum
 ceperat. Vt uentum. est parui Rubiconis ad undam, Caundas, 185
 ingens uisa duci Patriae trepidantis imago
 clara per obscuram uoltu maestissima noctem,
 turrigero canos effundens uertice crines,
 caesarie lacera nudisque adstare lacertis
 et gemitu permixta loqui : " Quo tenditis uel inquit, multa ? 190
 quo fertis mea signa, uiri ? Si iure uenitis,
 si ciues, huc usque licet. " Tunc perculit horror
 membra ducis, riguere cormae, gressumque cohercens,
 Mox ait : " O magnae qui moenia prospicis Urbis
 Tarpeia de rupe, Tonans, Phrygiiue penates 195
 gentis Iuleae et rapti secreta Quirini
 et residens celsa latialis, M A B C E F G S Q Z P L N Q S U V Latiaris
 Iuppiter Alba
 Vestalesque foci summiue o numinis instar,
 Roma, faue coeptis ; non te furialibus armis 200
 persequor ; en adsum, uictor terraque marique,
 Caesar, uique tuus (liceat modo, nunc quoque), miles,
 Ille erit, ille nocens, qui me tibi fecerit hostem. "
 Inde moras soluit belli tumidumque per amnem
 signat tulit propere ; sicut squalentibus aruis 205
 aestiferae Libyes uiso leo comminus hoste
 subsedit dubius, totam dum colligit iram
 mox ubi se saeuae stimulauit uerbere caudae
 erexitque iubam et uasto (omisit), C A B E F L M N Q S U V graue
 murmur hiatu 210
 infremuit, tunc, torta leuis si lancea Mauri
 haereat aut latum subeant uenabula pectus,
 per ferrum tanti securus uolneris exit.
 Fonte cadit modico paruisque inpellitur undis

186 ceperat] coeperat, S || 186 undas] endas, Z1 || 191 ultra] ultro, p || 192 uiri]
 ueri*, Z || 193 Tunc] tum, M A B C E F G S Q P V L || 194 gressumque] gressusque, S
 || 195 ait] agit, Z1 || 197 Iuleae] iuliae, M1 Q || 198 Latiaris] latianis, z || 199 Alba]
 Aula, M1 || 206 sicut] sic in, m u || 207 aestiferae] astriferae, C || 207 Libyes uiso]
 libiae uisus, IS || 207 comminus] cumminus, Z || 208 hoste] hostem, IS || 209 subsedit]
 consedit, IS || 209 colligit] collegit, M1 || 211 iubam] iubas, V M1 P1 U || 211 uasto]
 uasto(rasura), p || 212 graue] grauae(omisit), Z1 P G m || 213 tunc] tum, M U G Q
 || 213 si] sic, M1 || 216 inpellitur] incenditur, P1

puniceus rubico,G1Rubicon, cum feruida canduit aestas, 215
 perque imas serpit ualles et Gallica certus
 limes ab Ausoniis disternat arua colonis.
 Tum uires praebebat hiemps, atque auxerat undas
 tertia iam grauido pluuias Cynthis cornu
 et madidis euri resolutae flatibus Alpes. 220
 Primus in obliquum sonipes opponitur amnem
 excepturus aquas; molli turn cetera rumpit
 turba uado faciles iam fracti fluminis undas.

|| 217 Rubicon] rubian,M1 || 217 aestas] aestus,M1 220 Tum] tunc,V M U S Q || 220
 praebebat] praemebat,P1 || 221 grauido] vel gelido,g || 223 Primus] primis,P